ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 7.6.2022
COM(2022) 256 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Δέκατη έκτη ετήσια έκθεση του 2021 σχετικά με την υλοποίηση της ενωσιακής βοήθειας δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 389/2006 του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2006, για τη σύσταση μέσου χρηματοδοτικής στήριξης για την προαγωγή της οικονομικής ανάπτυξης της τουρκοκυπριακής κοινότητας

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Δέκατη έκτη ετήσια έκθεση του 2021 σχετικά με την υλοποίηση της ενωσιακής βοήθειας δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 389/2006 του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2006, για τη σύσταση μέσου χρηματοδοτικής στήριξης για την προαγωγή της οικονομικής ανάπτυξης της τουρκοκυπριακής κοινότητας

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 389/2006 του Συμβουλίου[1] (στο εξής: κανονισμός για τη βοήθεια) αποτελεί τη βάση για την παροχή βοήθειας προς την τουρκοκυπριακή κοινότητα και απαιτεί την υποβολή ετήσιας έκθεσης προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

Από το 2006 έως το τέλος του 2021 είχε προγραμματιστεί ποσό ύψους 623 εκατ. EUR για την υλοποίηση δράσεων βάσει του κανονισμού για τη βοήθεια. Το ποσό που δεσμεύτηκε τον Δεκέμβριο του 2021 για το ετήσιο πρόγραμμα δράσης του 2021 ήταν 30,7 εκατομμύρια EUR συνολικά[2]. Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (στο εξής: ΠΔΠ) για την περίοδο 2021-2027 έχει προσφέρει πολυετή προοπτική στο πρόγραμμα και προβλέπει σταθερή, ετήσια χρηματοδότηση. Ωστόσο, το πρόγραμμα βοήθειας έχει εξαιρετικό και μεταβατικό χαρακτήρα, με στόχο να προετοιμάσει και να διευκολύνει, κατά περίπτωση, την πλήρη εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου στους τομείς της Κυπριακής Δημοκρατίας στους οποίους η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί πραγματικό έλεγχο, μετά την επίλυση του κυπριακού προβλήματος, και τόσο ο κανονισμός για τη βοήθεια όσο και ο κανονισμός αριθ. 2020/2093 του Συμβουλίου[3] για τον καθορισμό του ΠΔΠ έχουν επιτρέψει την αναθεώρησή του σε περίπτωση επανένωσης.

3. ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Το πρόγραμμα υλοποιείται στις περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας όπου η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί πραγματικό έλεγχο και όπου η εφαρμογή του κεκτημένου έχει ανασταλεί προσωρινά κατ' εφαρμογή του πρωτοκόλλου 10 της Συνθήκης προσχώρησης. Η βοήθεια υλοποιείται με καθεστώς άμεσης και έμμεσης διαχείρισης.

Η Επιτροπή λειτουργεί σε ενιαίο πολιτικό, νομικό και διπλωματικό πλαίσιο. Η παροχή της βοήθειας αυτής δεν συνεπάγεται αναγνώριση άλλης δημόσιας αρχής στις περιοχές πλην της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Για να μπορέσει η Επιτροπή να

---

[1] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 389/2006 του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2006, για τη σύσταση μέσου χρηματοδοτικής στήριξης για την προαγωγή της οικονομικής ανάπτυξης της τουρκοκυπριακής κοινότητας και για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2667/2000 σχετικά με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ανασυγκρότησης (ΕΕ L 65 της 7.3.2006, σ. 5).

[2] Εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, της 13.12.2021, σχετικά με την έγκριση προγράμματος δράσης για την τουρκοκυπριακή κοινότητα για το έτος 2021 [C(2021) 8905].

[3] Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2020, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 20212027 (ΕΕ L 433I της 22.12.2020, σ. 11).

υλοποιήσει το πρόγραμμα με βάση τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, απαιτούνται ορισμένες ad hoc ρυθμίσεις. Υπό κανονικές συνθήκες, τα προγράμματα βοήθειας που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ περιλαμβάνουν συμφωνίες με τη δικαιούχο κυβέρνηση που προσδιορίζουν το νομικό πλαίσιο για την υλοποίηση της βοήθειας. Τέτοιου είδους συμφωνίες δεν μπορούν να συναφθούν σχετικά με τη βοήθεια προς την τουρκοκυπριακή κοινότητα. Η διαχείριση και ο μετριασμός του εγγενούς κινδύνου είναι μέρος της ευθύνης της Επιτροπής, ενώ τα μέτρα που εγκρίνονται περιλαμβάνουν εντατική παρακολούθηση των συμβάσεων και παροχή υποστήριξης προς τους δικαιούχους, αναθεωρημένους όρους πληρωμής και προσεκτική προσέγγιση όσον αφορά τη χρήση τραπεζικών εγγυήσεων. Η βοήθεια περιλαμβάνει στήριξη με τη μορφή σημαντικού ποσού επιχορηγήσεων, για την οποία απαιτείται διαχείριση με εντατική χρήση πόρων.

Για να εξασφαλιστεί ο αντίκτυπος, η τουρκοκυπριακή κοινότητα πρέπει να μετέχει πλήρως στην προετοιμασία της εφαρμογής του κεκτημένου ενόψει της άρσης της αναστολής του, σύμφωνα με το πρωτόκολλο 10, κατόπιν της διευθέτησης.

Η ομάδα διαχείρισης του προγράμματος δραστηριοποιείται μέσω του Γραφείου Υποστήριξης του Προγράμματος της ΕΕ στις περιοχές όπου δεν ασκείται πραγματικός έλεγχος από τη Λευκωσία. Η αντιπροσωπεία της Επιτροπής στην Κύπρο διοργανώνει επίσης συναντήσεις, σεμινάρια και συνεντεύξεις Τύπου και επικοινωνεί με το κυπριακό κοινό σε όλο το νησί, μεταξύ άλλων σχετικά με το πρόγραμμα βοήθειας. Επιπλέον, το «Info-point» της ΕΕ, το οποίο χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του προγράμματος βοήθειας, εκτελεί μια σειρά από δράσεις επικοινωνίας και προβολής για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις πολιτικές, τις προτεραιότητες και τις δράσεις της ΕΕ για τη στήριξη της τουρκοκυπριακής κοινότητας και για την προώθηση του ευρωπαϊκού πολιτισμού.

4. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

4.1. Γενική επισκόπηση

Η Επιτροπή εξακολουθεί να εφαρμόζει τον κανονισμό για τη βοήθεια, με γενικότερο στόχο τη στήριξη της επανένωσης. Σε περίπτωση συνολικής διευθέτησης του Κυπριακού, το Συμβούλιο, με βάση πρόταση της Επιτροπής, θα αποφασίσει ομόφωνα για τις αναγκαίες προσαρμογές του παρόντος κανονισμού.

Οι δράσεις κατά το 2021 περιλάμβαναν τη συνέχιση ορισμένων καθιερωμένων και επιτυχημένων έργων, όπως είναι οι υποτροφίες της ΕΕ και τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης για τη στήριξη της Τεχνικής Επιτροπής για την Πολιτιστική Κληρονομιά και της Διερευνητικής Επιτροπής για τους Αγνοούμενους. Ειδικός μηχανισμός εξακολούθησε να χρηματοδοτεί τις πρωτοβουλίες των δικοινοτικών τεχνικών επιτροπών.

Η στήριξη των επιχορηγήσεων εξακολουθεί να αποτελεί ουσιώδες στοιχείο του προγράμματος. Παρασχέθηκε μεγαλύτερη βοήθεια σε βασικούς οικονομικούς τομείς, στο πλαίσιο της προετοιμασίας για τη διευθέτηση, μέσω έργων με επίκεντρο τον ιδιωτικό τομέα, τις αγροτικές περιοχές και την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων. Συνεχίστηκαν οι προσπάθειες για την επίτευξη απτών βελτιώσεων στην κατάσταση που επικρατεί όσον αφορά την εκρίζωση νοσημάτων των ζώων και την ασφάλεια των τροφίμων.

Τον Απρίλιο του 2021 η Επιτροπή εξέδωσε δύο νομικές πράξεις: τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/591 για την καταχώριση ονομασίας στο μητρώο των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων

[«Χαλλούμι» (Halloumi)/«Hellim» (ΠΟΠ)] και την απόφαση (ΕΕ) 2021/586 που επιτρέπει το εμπόριο του Χαλλούμι/Hellim μέσω της Πράσινης Γραμμής μόλις οι Τουρκοκύπριοι παραγωγοί ευθυγραμμίσουν τα πρότυπα παραγωγής τους με τα πρότυπα της ΕΕ για την υγεία των ζώων και την ασφάλεια των τροφίμων. Από την 1η Οκτωβρίου 2021, μόνο το Χαλλούμι/Hellim που παράγεται στην Κύπρο σύμφωνα με την παραδοσιακή συνταγή μπορεί να διατίθεται στην αγορά της ΕΕ με την εν λόγω ονομασία. Στη συνέχεια, δρομολογήθηκε σειρά μέτρων στήριξης για την εφαρμογή της δέσμης «Halloumi/Hellim» ΠΟΠ στην τουρκοκυπριακή κοινότητα.

Εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικά κενά όσον αφορά την ικανότητα των δικαιούχων να εφαρμόσουν αποτελεσματικά το κεκτημένο κατόπιν συνολικής διευθέτησης. Ωστόσο, η τουρκοκυπριακή κοινότητα εξακολούθησε να σημειώνει σημαντική πρόοδο σε πολλούς τομείς και κατανόησε καλύτερα τις προκλήσεις.

Ένα ζήτημα που εξακολουθεί να εκκρεμεί είναι η κατασκευή του δικτύου αποχέτευσης της Αμμοχώστου, για το οποίο η Επιτροπή έλυσε τη σχετική σύμβαση τον Δεκέμβριο του 2013. Η διαφωνία με τον πρώην εργολάβο έχει παραπεμφθεί σε διαιτησία και η διαδικασία εξακολουθεί να εκκρεμεί. Παράλληλα, υπεγράφη σύμβαση για τις σχετικές διορθωτικές εργασίες, οι οποίες και ξεκίνησαν.

Η πανδημία COVID-19 παρεμπόδισε την εφαρμογή του προγράμματος βοήθειας. Η Επιτροπή εξακολούθησε να διασφαλίζει ότι το πρόγραμμα απέφερε αποτελέσματα παρά τις περιστάσεις, θέτοντας σε εφαρμογή μέτρα μετριασμού για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης συνέχισης των έργων. Μια δέσμη μέτρων έκτακτης ανάγκης βοήθησε να παρασχεθούν τα πλέον επείγοντα ιατρικά εφόδια, να δοθεί οικονομική στήριξη για πολύ μικρές επιχειρήσεις και ΜΜΕ, καθώς και συμβουλές από ειδικούς στην τουρκοκυπριακή κοινότητα.

Στο τέλος του έτους ήταν σε ισχύ 191 συμβάσεις στο πλαίσιο του προγράμματος βοήθειας.

4.2. Πρόοδος ανά στόχο

Ο συνολικός στόχος του προγράμματος βοήθειας είναι να διευκολύνει την επανένωση της Κύπρου ενθαρρύνοντας την οικονομική ανάπτυξη της τουρκοκυπριακής κοινότητας, με ιδιαίτερη έμφαση στην οικονομική ενοποίηση του νησιού, στη βελτίωση των επαφών τόσο μεταξύ των δύο κοινοτήτων όσο και με την ΕΕ και στην προετοιμασία για την υιοθέτηση του κεκτημένου.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν το 2020 για την επίτευξη καθενός από τους στόχους του κανονισμού για τη βοήθεια.

4.2.1. Στόχος 1: Ανάπτυξη και αναδιάρθρωση υποδομών

Το αναπτυξιακό πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών (στο εξής: UNDP) εξακολούθησε να εφαρμόζει τον «μηχανισμό τοπικών υποδομών» (στο εξής: LIF) με βάση τις τρέχουσες συμφωνίες συνεισφοράς που υπογράφηκαν με την Επιτροπή, εξ ονόματος της Ένωσης, για ποσό ύψους 23,4 εκατ. EUR. Ο μηχανισμός παρέχει υποστήριξη για την προετοιμασία και την υλοποίηση σχετικών επενδύσεων σε τοπικές υποδομές. Πέραν των 13 σημαντικών έργων που έλαβαν στήριξη από τον LIF, το 2021 ολοκληρώθηκε επίσης η βελτιστοποιημένη τρίτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τοπικές κοινότητες, με αποτέλεσμα την προσθήκη 4 επιπλέον έργων στη σειρά έργων του LIF. Το 2021 ξεκίνησαν οι κατασκευαστικές εργασίες στο Κέντρο

Συνεργασίας στο χωριό Κορμακίτη, ενώ υπογράφηκε η σύμβαση σχεδιασμού και κατασκευής για την επέκταση της μονάδας επεξεργασίας λυμάτων Μόρφου.

Στον τομέα των υδάτων, η κατασκευή του νέου αγωγού μεταφοράς λυμάτων βόρειας Λευκωσίας (NNTS) ολοκληρώθηκε τον Νοέμβριο του 2021. Το έργο αφορούσε την κατασκευή αποχετευτικών αγωγών μήκους 13 χιλιομέτρων με σκοπό τη μεταφορά λυμάτων από την περιοχή της Λευκωσίας στον δικοινοτικό σταθμό επεξεργασίας λυμάτων Λευκωσίας, ο οποίος αποτελεί και ο ίδιος έργο που χρηματοδοτήθηκε από την ΕΕ και ολοκληρώθηκε το 2013. Το έργο θα μειώσει τη μόλυνση των υπόγειων υδάτων και θα προστατεύσει τους κοινούς υδάτινους πόρους για ολόκληρο το νησί.

Οι διορθωτικές εργασίες στα αποχετευτικά δίκτυα της Αμμοχώστου ξεκίνησαν τον Ιούλιο του 2021, όταν ίσχυαν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για την αποτελεσματική εκτέλεση της σύμβασης.

Παρά την πανδημία COVID-19, σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στις δύο τροποποιηθείσες συμβάσεις έργων – για την επέκταση χώρου υγειονομικής ταφής και για σταθμό απαερίωσης χώρου υγειονομικής ταφής, έργα που επί του παρόντος αντιστοιχούν σε επένδυση άνω των 4,5 εκατ. EUR στον τομέα της διαχείρισης στερεών αποβλήτων. Με τις τροποποιήσεις αυτές δόθηκε η δυνατότητα παραγωγής έως 0,8 MW ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (συλλογή, επεξεργασία και καύση αερίων από χώρους υγειονομικής ταφής). Η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται διασφαλίζει τη βιώσιμη επεξεργασία των λυμάτων του χώρου υγειονομικής ταφής (στραγγίσματα) από τη νέα εγκατάσταση επεξεργασίας που έχει τεθεί σε λειτουργία.

Δυστυχώς, ο δικαιούχος δεν κατόρθωσε να χρησιμοποιήσει την εγκατάσταση υγειονομικής ταφής όπως είχε αρχικά προβλεφθεί, συμπεριλαμβανομένης της μονάδας επεξεργασίας στραγγισμάτων. Μολονότι η μονάδα επεξεργασίας στραγγισμάτων τέθηκε σε λειτουργία το 2021, στη συνέχεια έκλεισε και παρέμεινε αχρησιμοποίητη για περισσότερους από 10 μήνες. Αυτό οδήγησε αναπόφευκτα σε σημαντική υποβάθμιση της επένδυσης. Η Επιτροπή καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διορθώσει αυτή την κατάσταση και να επαναφέρει την εγκατάσταση σε λειτουργία.

Η σύμβαση παροχής υπηρεσιών για την ανάπτυξη ικανοτήτων εισήγαγε τις αρχές της κυκλικής οικονομίας στις πρακτικές διαχείρισης των αποβλήτων στις τοπικές κοινότητες. Ξεκίνησαν εργασίες για την ίδρυση της πρώτης μη κερδοσκοπικής οργάνωσης ευθύνης των παραγωγών για την ανακύκλωση των απορριμμάτων συσκευασίας. Η διαδικασία αυτή βρίσκεται τώρα στο στάδιο της ολοκλήρωσης. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας αυτής, η χρήση ιλύος λυμάτων από τη μονάδα επεξεργασίας λυμάτων της Λευκωσίας δοκιμάστηκε με επιτυχία και τέθηκε σε εφαρμογή από τους τοπικούς γεωργούς.

Σύμφωνα με το ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης στερεών αποβλήτων που χρηματοδοτείται από την ΕΕ, οι επιχορηγήσεις που βοηθούν οκτώ τοπικές κοινότητες να βελτιώσουν τις υποδομές τους όσον αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων είναι στην τελική φάση υλοποίησης.

Η τοπική τεχνική ικανότητα για την παρακολούθηση της ποιότητας του περιβάλλοντος βελτιώθηκε μέσω της ανακαίνισης του δικτύου παρακολούθησης της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα και της ίδρυσης εργαστηρίου αναφοράς για την ποιότητα του αέρα και των καυσίμων. Το δίκτυο παρακολούθησης της ποιότητας του αέρα, σε πλήρη λειτουργία καθ' όλη τη διάρκεια του 2021, παρέχει πλέον μετρήσεις για περισσότερους ρύπους σε αυξημένο αριθμό τοποθεσιών.

4.2.2. Στόχος 2: Προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης

Το πρόγραμμα βοήθειας εξακολούθησε να καλύπτει τις πλέον επείγουσες ανάγκες που εντοπίστηκαν από τον τομέα της υγείας για την καταπολέμηση της πανδημίας COVID-19 και παρείχε δέσμη οικονομικών μέτρων έκτακτης ανάγκης αξίας 11 εκατ. EUR για τον μετριασμό των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεών της.

Το έργο «Καινοτόμος επιχειρηματικότητα και διάλογος», το οποίο υλοποιήθηκε με τον φορέα Northern Ireland Cooperation Overseas (NI-CO), αποτέλεσε το κύριο μέσο συμβολής στην καταπολέμηση των δυσμενών οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας. Συνολικά έχει διατεθεί ποσό 7,2 εκατ. ευρώ για το πρόγραμμα επιχορηγήσεων «Διασφάλιση και Δημιουργία Θέσεων Απασχόλησης», στο πλαίσιο του οποίου 86 επιτυχημένες πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις θα λάβουν χρηματοδότηση έως 60 000 EUR κατ' ανώτατο όριο.

Στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης, ένα έργο παροχής τεχνικής βοήθειας μέσω των υπηρεσιών παροχής συμβουλών σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις παρατάθηκε και θα ολοκληρωθεί τον Ιανουάριο του 2024. Στόχος του είναι να βοηθήσει τους Τουρκοκύπριους γεωργούς στην εφαρμογή της στρατηγικής παροχής συμβουλών σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις, η οποία περιλαμβάνει την παροχή συμβουλών, κατάρτισης και ανάπτυξης ικανοτήτων σε τοπικούς συμβούλους.

Με σκοπό τη στήριξη της εφαρμογής της δέσμης μέτρων για το ΠΟΠ Χαλλούμι/Hellim, το 2021 συνήφθη σύμβαση βασικής παρέμβασης για την ασφάλεια των τροφίμων και την ετοιμότητα αντιμετώπισης κρίσεων ύψους 3,1 εκατ. EUR. Το έργο τεχνικής βοήθειας αποσκοπεί στην επιτάχυνση της εφαρμογής ευθυγραμμισμένων με την ΕΕ προτύπων υγιεινής και ασφάλειας των τροφίμων στην τουρκοκυπριακή κοινότητα και στη βελτίωση της ετοιμότητας για πιθανές κρίσεις νοσημάτων των ζώων.

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο του έργου παροχής τεχνικής βοήθειας για την ενίσχυση των ικανοτήτων των ειδικών κτηνιάτρων όσον αφορά την πρόληψη, τον έλεγχο και την εκρίζωση των νοσημάτων των ζώων, ολοκληρώθηκε η δεύτερη μεγάλης κλίμακας σειρά δειγματοληψιών και δοκιμών σε ζώα για νόσους προτεραιότητας (βρουκέλλωση και φυματίωση). Η Επιτροπή παρείχε εργαστηριακές δοκιμές, κτηνιατρικά αναλώσιμα και υπηρεσίες για τη δειγματοληψία και τις δοκιμές σε ζώα. Πάνω από 6 100 αγέλες και περισσότερα από 427 000 ζώα (βοοειδή και αιγοπρόβατα) υποβλήθηκαν σε δειγματοληψία για τον εντοπισμό μολυσμένων ζώων και την απομάκρυνσή τους από τις εκμεταλλεύσεις. Κατά συνέπεια, ο επιπολασμός της βρουκέλλωσης στην τουρκοκυπριακή κοινότητα σημειώνει μείωση.

Η στήριξη που παρέχει η ΕΕ συνέβαλε επίσης στο να σημειωθεί περαιτέρω πρόοδος όσον αφορά την πρόσληψη ιδιωτών κτηνιάτρων για την πραγματοποίηση δειγματοληψιών και δοκιμών στα ζώα. Επίσης, παραδόθηκε εργαστηριακός εξοπλισμός αξίας σχεδόν 500 000 EUR για τη διεύρυνση του πεδίου και της αξιοπιστίας των δοκιμών στα εργαστήρια τροφίμων και υγείας.

Στον τομέα της εκπαίδευσης, ένα σχέδιο τεχνικής βοήθειας για τη βελτίωση της διδασκαλίας και της μάθησης συνέβαλε στη διενέργεια ανάλυσης της κατάστασης όσον αφορά τη συνεχή επαγγελματική εξέλιξη και στην ανάλυση της χρήσης της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών στην τουρκοκυπριακή κοινότητα. Συνεχίζεται απρόσκοπτα η επιδίωξη του μακροπρόθεσμου στόχου της Επιτροπής να εναρμονιστεί η εκπαίδευση των Τουρκοκύπριων μαθητών με τη βέλτιστη διεθνή πρακτική.

Το έργο για την εγκατάσταση επιστημονικών εργαστηρίων σε δημοτικά σχολεία, αξίας 1,1 εκατ. EUR, έχει ολοκληρωθεί. Τα έπιπλα και ο εξοπλισμός παραδόθηκαν και εγκαταστάθηκαν σε 48 δημοτικά σχολεία. Στον δικαιούχο παραδόθηκε επίσης κινητό εργαστήριο (ειδικά εξοπλισμένο λεωφορείο). Οργανώθηκε σειρά πρακτικών προγραμμάτων κατάρτισης για τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που θα πραγματοποιήσουν μαθήματα στα εργαστήρια. Παράλληλα, δρομολογήθηκε συνοδευτικό μέτρο για την καθοδήγηση σχετικά με την αποτελεσματική χρήση και τη βιωσιμότητα των εργαστηρίων. Συνεχίστηκε η προετοιμασία για την παροχή εργαστηρίων στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Μολονότι υπήρξε μια μικρή διακοπή λόγω της πανδημίας COVID-19, το έργο για την ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση συνεχίστηκε στους επιλεγμένους τομείς επαγγελματικής εκπαίδευσης με στόχο την ενίσχυση της απασχολησιμότητας των νέων. Οι δικαιούχοι εξέφρασαν επανειλημμένα την ικανοποίησή τους για τις δραστηριότητες του έργου και ζήτησαν την παράτασή του για 2 ακόμη έτη.

Το πρόγραμμα οικονομικής παρακολούθησης της Παγκόσμιας Τράπεζας εξακολούθησε να παρέχει σε βάθος ανάλυση, τεχνική βοήθεια και προτάσεις βελτίωσης. Το πρόγραμμα επικεντρώθηκε στη μακροοικονομική ανάλυση και στη βιώσιμη ανάπτυξη, στο επιχειρηματικό περιβάλλον και τις επιπτώσεις της επανένωσης, της απασχολησιμότητας και των δεξιοτήτων που συνδέονται με το εμπόριο, με ιδιαίτερη έμφαση στην οικονομική χειραφέτηση των γυναικών, καθώς και σε διεξοδική ανάλυση συγκεκριμένων πτυχών της γεωργικής παραγωγής.

Στον τομέα των στατιστικών, το 2021 υπογράφηκαν δύο συμβάσεις για την παροχή υποδομής ΤΠ και τεχνικής βοήθειας, με στόχο τη βελτίωση της επιχειρηματικής παροχής και της διαχείρισης των πηγών διοικητικών δεδομένων. Τα έργα αυτά συμπληρώνονται με στοχευμένη βοήθεια που παρέχεται μέσω του μέσου της Επιτροπής για τεχνική βοήθεια και ανταλλαγή πληροφοριών (TAIEX) και της Παγκόσμιας Τράπεζας. Τα έργα αποτελούν μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής της ΕΕ για τη βελτίωση της παραγωγής στατιστικών στην τουρκοκυπριακή κοινότητα.

4.2.3. Στόχος 3: Ενθάρρυνση της συμφιλίωσης, μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης και στήριξη της κοινωνίας των πολιτών

Η Διερευνητική Επιτροπή για τους Αγνοούμενους (ΔΕΑ), η οποία υποστηρίζεται από το πρόγραμμα βοήθειας μέσω συμφωνίας συνεισφοράς με το UNDP, συνέχισε το επιτόπιο και το εργαστηριακό έργο της. Μέχρι το τέλος του 2021, από τους συνολικά 2 002 αγνοούμενους η ΔΕΑ προέβη σε εκταφή 1 184 λειψάνων, εκ των οποίων 1023 έχουν ταυτοποιηθεί γενετικά και έχουν επιστραφεί στις οικογένειές τους Το 2021 η πανδημία και ο εξαιρετικά ζεστός καιρός επιβράδυναν σημαντικά τις εκσκαφές, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα τα μέλη της ΔΕΑ να εξακολουθήσουν να εφαρμόζουν τη στρατηγική τους έκτακτης ανάγκης για τις εκσκαφές σε περίπτωση απρόβλεπτων γεγονότων.

Τον Δεκέμβριο του 2021 υπογράφηκε νέα συμφωνία συνεισφοράς ύψους 2,6 εκατ. EUR για χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της ΔΕΑ το 2022. Συνολικά, κατά την περίοδο 2006-2021, η ΕΕ συνέβαλε με ποσό ύψους άνω των 30 εκατ. EUR, το οποίο ισοδυναμεί με το 75 % της συνολικής χρηματοδότησης για τη ΔΕΑ στο διάστημα αυτό.

Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω της δικοινοτικής Τεχνικής Επιτροπής για την Πολιτιστική Κληρονομιά (ΤΕΠΚ) παρέμεινε βασικό στοιχείο των

μέτρων συμφιλίωσης και οικοδόμησης εμπιστοσύνης που υποστηρίζονται από το πρόγραμμα βοήθειας, και, σ' αυτό το πλαίσιο, το 2021 ολοκληρώθηκαν 18 έργα. Συνολικά, το πρόγραμμα πολιτιστικής κληρονομιάς έχει λάβει περίπου 22 εκατ. EUR από κονδύλια της ΕΕ. Αυτό έκανε δυνατή τη διατήρηση, τη διαρθρωτική στήριξη, τη φυσική προστασία ή την αποκατάσταση περισσότερων από 107 μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς σε ολόκληρο το νησί.

Ο μηχανισμός για τη στήριξη των δικοινοτικών τεχνικών επιτροπών εξακολούθησε να φέρνει κοντά τις δύο κοινότητες και να επιλύει τις καθημερινές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι Κύπριοι. Παρά την πανδημία, οι Επιτροπές Πολιτισμού, Περιβάλλοντος, Παιδείας και Υγείας υλοποίησαν μια σειρά από στοχευμένες δραστηριότητες.

Μετά την επιτυχή εφαρμογή πιλοτικού δικοινοτικού προγράμματος υποτροφιών από τα United World Colleges (UWC), μια νέα συμφωνία έδωσε τη δυνατότητα σε 10 Τουρκοκύπριους και 10 Ελληνοκύπριους φοιτητές να ξεκινήσουν το πρόγραμμα διεθνούς απολυτηρίου σε διάφορες χώρες το 2021. Οι δράσεις που υλοποιούνται από τα UWC περιλαμβάνουν επίσης διακοινοτικές δραστηριότητες συμμετοχής των νέων και σύντομα μαθήματα που αποσκοπούν στην ενδυνάμωση των νέων ώστε να επιφέρουν θετικές αλλαγές στις κοινωνίες τους.

Η στήριξη της κοινωνίας των πολιτών συνεχίστηκε το 2021. Το έργο Civic Space, που παρέχει τεχνική βοήθεια σε οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (στο εξής: ΟΚΠ), εξακολούθησε να βοηθά στην ανάπτυξη ικανοτήτων των ΟΚΠ, να προωθεί ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών και να ενθαρρύνει τη δικτύωση και τις κοινές δράσεις με ελληνοκυπριακές και άλλες ενωσιακές ΟΚΠ. Η συνιστώσα του Civic Space που αφορά την ενεργό συμμετοχή των πολιτών, γνωστή και ως «Grow Civic», έχει επανεξεταστεί και θα στηρίξει τις δράσεις των ΟΚΠ και των ακτιβιστών που βασίζονται στα δικαιώματα.

Στο πλαίσιο της «Κυπριακής Κοινωνίας των Πολιτών σε Δράση VII» χορηγήθηκαν συνολικά 11 νέες επιχορηγήσεις, κυρίως για μικρότερες τοπικές ΟΚΠ. Το μεγαλύτερο μέρος των έργων στο πλαίσιο της προηγούμενης πρόσκλησης και της πρόσκλησης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων ολοκληρώθηκαν επιτυχώς το 2021. Τα υπόλοιπα βρίσκονται στην τελική φάση υλοποίησης. Οι δικαιούχοι επιχορηγήσεων που υπέβαλαν αιτήσεις με δικοινοτικούς εταίρους εξακολούθησαν να συνεργάζονται με τους Ελληνοκύπριους ομολόγους τους.

Τον Οκτώβριο του 2021 η ένωση της Πλατφόρμας για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα άρχισε να υλοποιεί την άμεση επιχορήγησή της που χρηματοδοτείται από την ΕΕ. Η πλατφόρμα θα παρακολουθεί και θα υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, τα δικαιώματα των προσφύγων, τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΙ+, τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών, τις συνθήκες κράτησης και την απαλλαγή από τα βασανιστήρια. Θα στηρίξει επίσης τα θύματα και θα ενισχύσει τις ικανότητες της κοινωνίας των πολιτών σε ζητήματα που βασίζονται στα δικαιώματα εν γένει.

Στο πλαίσιο του προγράμματος επιχορηγήσεων τοπικών κοινοτήτων κατασκευάστηκε στη Λευκωσία καταφύγιο για τη φιλοξενία θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας. Το έργο συνέβαλε επίσης στην ευαισθητοποίηση και τον εξορθολογισμό των διαδικασιών στήριξης στην τουρκοκυπριακή κοινότητα.

4.2.4. Στόχος 4: Προσέγγιση της τουρκοκυπριακής κοινότητας στην ΕΕ

Η διαχείριση του «προγράμματος υποτροφιών της ΕΕ» έχει ανατεθεί στο Βρετανικό

Συμβούλιο από το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015 και εξής. Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός στο πλαίσιο της τελευταίας πρόσκλησης επέτρεψε τη χρηματοδότηση 136 υποτροφιών για το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022. Οι υποτροφίες αυτές υποστηρίζουν φοιτητές κατά το πρώτο έτος των προπτυχιακών σπουδών, μεταπτυχιακούς φοιτητές σε μεταπτυχιακά ή διδακτορικά προγράμματα, καθώς και ερευνητές και επαγγελματίες, για την περαιτέρω ανάπτυξη των γλωσσικών και επαγγελματικών δεξιοτήτων τους στις χώρες της ΕΕ.

Από το 2007 έχουν επιχορηγηθεί περίπου 2 000 προγράμματα υποτροφιών για να καταστεί δυνατή η πραγματοποίηση σπουδών σε περισσότερους από 100 τόπους μάθησης στην ΕΕ, με τη συμμετοχή περισσότερων από 100 πανεπιστημίων, που καλύπτουν 23 χώρες προορισμού της ΕΕ και κατάρτιση σε περισσότερα από 20 διαφορετικά επαγγέλματα. Από το 2022 το Βρετανικό Συμβούλιο θα αντικατασταθεί από το Ινστιτούτο Goethe ως εταίρο υλοποίησης. Ολοκληρώθηκε συμφωνία με το Κολλέγιο της Ευρώπης για υποτροφίες έως και τριών Τουρκοκυπρίων, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τα κριτήρια εισδοχής.

Το «Info-point» της ΕΕ, το οποίο διαχειρίζονται από κοινού το Γραφείο Υποστήριξης του Προγράμματος της ΕΕ και η Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο, εξασφάλισε σημαντική προβολή για την ΕΕ κατά τη διάρκεια του 2021, μέσω των διαδικτυακών και των μη διαδικτυακών δραστηριοτήτων του. Κάλυψε περισσότερα από 20 θέματα που σχετίζονται με την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων της ισότητας των φύλων, της έμφυλης βίας, των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΙ+, των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, της παραπληροφόρησης και της υγείας και ασφάλειας στην εργασία. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία προωθήθηκε μέσω διαδικτυακών σεμιναρίων για τη βιώσιμη ενέργεια, την ενεργειακή απόδοση, την πρόληψη πυρκαγιών, τη μηδενική ρύπανση, τη διαχείριση αποβλήτων και τα απορρίμματα συσκευασίας.

Το «Info-point» της ΕΕ διοργάνωσε 32 εκδηλώσεις, μεταξύ άλλων μια μεγάλης κλίμακας εκστρατεία για την Ημέρα της Ευρώπης και 79 επαναλαμβανόμενες εκδηλώσεις, όπως σειρά διαδικτυακών συναυλιών, εισαγωγή στις νέες ευρωπαϊκές γλώσσες, και καλλιτεχνικά εργαστήρια. Οι εκδηλώσεις αυτές προσέλκυσαν πάνω από 15 000 συμμετέχοντες. Ξεκίνησε και υλοποιήθηκε μια μεγάλης κλίμακας ενημερωτική εκστρατεία με τίτλο «υγιής τρόπος ζωής για όλους». Τέλος, συντάχθηκαν 12 ενημερωτικά δελτία και 9 διαδικτυακά ενημερωτικά γραφήματα/εκδόσεις, διανεμήθηκαν 471 προϊόντα πληροφόρησης, ενώ στα τοπικά μέσα ενημέρωσης δημοσιεύτηκαν 289 ειδησεογραφικά άρθρα και προβλήθηκαν 11 τηλεοπτικά σποτ.

Οι επισκέψεις στη σελίδα «Abbilgi» του Facebook επιβεβαιώνουν τη δημοτικότητα των δραστηριοτήτων με πάνω από 2 000 νέους ακολούθους το 2021, με αποτέλεσμα ο συνολικός αριθμός των ακολούθων από την έναρξη λειτουργίας να ανέρχεται σε 22 812.

4.2.5. Στόχοι 5-6: Προετοιμασία της τουρκοκυπριακής κοινότητας για την εισαγωγή και εφαρμογή του κεκτημένου

Το μέσο της Επιτροπής για τεχνική βοήθεια και ανταλλαγή πληροφοριών (στο εξής: TAIEX) χρησιμοποιείται για την υλοποίηση των στόχων 5 και 6 του κανονισμού για τη βοήθεια και, ως εκ τούτου, συμβάλλει στην προετοιμασία της τουρκοκυπριακής κοινότητας για την εφαρμογή του κεκτημένου ενόψει της άρσης της αναστολής του, από την έναρξη ισχύος της συνολικής διευθέτησης του κυπριακού προβλήματος.

Η βοήθεια συνεχίστηκε το 2021 σε 12 βασικά σημεία, ή «τομείς», του κεκτημένου. Η στήριξη του TAIEX προσαρμόστηκε επιτυχώς στο διαδικτυακό περιβάλλον, με αυξημένο ενδιαφέρον σε όλους σχεδόν τους τομείς. Συνολικά, το 2021 διοργανώθηκαν 147 εκδηλώσεις TAIEX, αριθμός που σημείωσε τεράστια αύξηση σε σύγκριση με 49 εκδηλώσεις το 2020. Εκτός από τις τακτικές δραστηριότητες TAIEX, καταβλήθηκαν προσπάθειες για την ανάπτυξη βάσης δεδομένων με όλα τα νομικά κείμενα που συντάχθηκαν με την υποστήριξη του TAIEX και για τη βελτίωση της ποιότητας της μετάφρασης και της διερμηνείας στην τουρκοκυπριακή κοινότητα.

Οι εμπειρογνώμονες του TAIEX σε θέματα υγείας παρείχαν συνεχή βοήθεια στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της πανδημίας COVID-19. Η στήριξη επικεντρώθηκε σε μέτρα ανίχνευσης και μετριασμού, πρωτίστως σε μέτρα δημόσιας υγείας, σε μια αποτελεσματική στρατηγική διαγνωστικών εξετάσεων και σε σχέδια εμβολιασμού. Οι εμπειρογνώμονες συνέβαλαν επίσης στην ενίσχυση της εργαστηριακής ικανότητας και στη δημιουργία δικτύου κοινοποίησης φαρμακοεπαγρύπνησης στην τουρκοκυπριακή κοινότητα.

Το TAIEX εξακολούθησε να στηρίζει το εμπόριο πέρα από την πράσινη γραμμή (κανονισμός 866/2004). Το 2021, με εντολή της Επιτροπής, ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες άρχισαν να διενεργούν ξανά τακτικές επιθεωρήσεις για τις πατάτες, το μέλι και τα νωπά ψάρια.

4.3. Δημοσιονομική εκτέλεση (συμβάσεις και πληρωμές)

4.3.1. Ανάθεση συμβάσεων

Το 2021 η Επιτροπή υπέγραψε νομικές δεσμεύσεις ύψους 30 εκατ. EUR. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει πλέον συσσωρευμένος όγκος συμβάσεων, λαμβανομένων υπόψη των περιορισμένων ανθρώπινων και χρηματοδοτικών πόρων, των ελλείψεων όσον αφορά την ετοιμότητα για τη μελλοντική σταδιακή εφαρμογή του κεκτημένου και της βιωσιμότητας των έργων.

4.3.2. Πληρωμές

Το 2021 οι πληρωμές ανήλθαν συνολικά σε 38 εκατ. EUR (41 εκατ. EUR το 2020).

4.4. Παρακολούθηση

Η Επιτροπή είναι άμεσα υπεύθυνη για την υλοποίηση των περισσότερων έργων (άμεση διαχείριση). Το επίπεδο παρακολούθησης από το προσωπικό της Επιτροπής είναι πολύ υψηλό, με συνεχείς επαφές με εργολάβους, επισκέψεις δειγματοληπτικού ελέγχου, καθώς και επιτόπιες συνεδριάσεις και συνεδριάσεις συντονιστικών επιτροπών. Η ομάδα στήριξης των επιχορηγήσεων (GST), μέσω της παροχής τεχνικής βοήθειας, εξακολούθησε να επικουρεί την Επιτροπή για την παρακολούθηση της υλοποίησης των συμβάσεων επιχορήγησης, ενώ παράλληλα βοηθά τους δικαιούχους των επιχορηγήσεων κατά την εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ για την υλοποίηση των συμβάσεων επιχορήγησης, συμπεριλαμβανομένων των δευτερογενών δημόσιων συμβάσεων.

Επιπλέον, η Επιτροπή υλοποιεί σειρά συμβάσεων υπό καθεστώς έμμεσης διαχείρισης. Οι φορείς υλοποίησης, όπως το UNDP, το Βρετανικό Συμβούλιο και ο φορέας NI-CO υποβάλλουν έκθεση στην Επιτροπή σύμφωνα με τις αντίστοιχες συμφωνίες-πλαίσια. Η Επιτροπή συμμετέχει ενεργά στην καθημερινή παρακολούθηση αυτών των δράσεων.

4.5. Εσωτερικοί και άλλοι έλεγχοι

Οι συστάσεις του τελευταίου ελέγχου που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία Εσωτερικού Λογιστικού Ελέγχου το 2017 σχετικά με τις ρυθμίσεις εσωτερικού ελέγχου στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων έχουν εφαρμοστεί πλήρως.

4.6. Αξιολόγηση

Στο πλαίσιο του έργου «παρακολούθηση βάσει αποτελεσμάτων» (στο εξής: ROM) συνεχίστηκε η επανεξέταση των επιλεγμένων δράσεων και πραγματοποιήθηκαν οι πρώτοι προγραμματισμένοι κύκλοι κατάρτισης σχετικά με τη βελτίωση της ικανότητας εσωτερικής παρακολούθησης των ενδιαφερόμενων μερών. Οι συστάσεις των εμπειρογνωμόνων του ROM όσον αφορά τη συνάφεια, την αποδοτικότητα, την αποτελεσματικότητα και τη βιωσιμότητα είναι στο στάδιο ενσωμάτωσης στις αναθεωρημένες δράσεις και πέραν αυτών.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος βοήθειας ολοκληρώθηκε το 2021. Σκοπός της ήταν να προσφέρει μια συνολική ανεξάρτητη αξιολόγηση και να συλλέξει στοιχεία σχετικά με την πρόοδο που σημειώθηκε για την επίτευξη των στόχων του κανονισμού για τη βοήθεια κατά την περίοδο 2013-2018. Η τελική έκθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το πρόγραμμα βοήθειας μπορεί να θεωρηθεί εξαιρετικά σημαντικό και ότι, δεδομένων των ιδιαίτερων περιστάσεων του πλαισίου της τουρκοκυπριακής κοινότητας, αποτελεί μια σχετικά επιτυχημένη πρωτοβουλία, με σημαντική ενωσιακή προστιθέμενη αξία.

4.7. Πληροφόρηση, δημοσιότητα και προβολή

Συνολικά, το 2021 υλοποιήθηκαν 394 δράσεις προβολής και επικοινωνίας, κυρίως διαδικτυακά εξαιτίας των περιορισμών λόγω της νόσου COVID-19. Προχώρησαν οι προετοιμασίες για τα φυλλάδια σχετικά με τη στήριξη της ΕΕ για την αντιμετώπιση της νόσου COVID-19 και την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα.

4.8. Διαβουλεύσεις με την κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας

Πραγματοποιήθηκαν προσωπικές και διαδικτυακές συναντήσεις με εκπροσώπους της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η Επιτροπή εξακολουθεί να βασίζεται στη συνεργασία της κυβέρνησης όσον αφορά την επαλήθευση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος και τη διευκόλυνση του έργου των δικοινοτικών τεχνικών επιτροπών. Η Επιτροπή έχει τακτικές συναντήσεις με τη Μόνιμη Αντιπροσωπεία.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Επιτροπή εξακολουθεί να παρέχει βοήθεια δυνάμει του κανονισμού για τη βοήθεια, προκειμένου να διευκολύνει την επανένωση της Κύπρου μέσω της ενθάρρυνσης της οικονομικής ανάπτυξης της τουρκοκυπριακής κοινότητας, εργαζόμενη στο πλαίσιο των έξι στόχων του κανονισμού για τη βοήθεια. Κατά τη διάρκεια του 2021 η βοήθεια συνέχισε να επικεντρώνεται σε τομείς που παρουσιάζουν ιδιαίτερα προβλήματα για τη μελλοντική συμμόρφωση με το κεκτημένο.

Το ιστορικό της μέχρι τώρα βοήθειας και η ωριμότητα των έργων θα λαμβάνονται συνεχώς υπόψη σε μελλοντικούς γύρους προγραμματισμού. Οι προσπάθειες θα εξακολουθήσουν να επικεντρώνονται στην αύξηση του αντικτύπου στους τομείς προτεραιότητας μέσω λιγότερων αλλά μεγαλύτερου εύρους δράσεων.

Η Επιτροπή είναι έτοιμη να διαθέσει πόρους, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο του προγράμματος βοήθειας, στον βαθμό που απαιτείται για τη στήριξη των διαπραγματεύσεων διευθέτησης υπό την αιγίδα του ΟΗΕ.